

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion Philostorgiu Kai Theodōru

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XI. De Theodoro Confessore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

γέλαι τῶν περὶ ῥήσιν ἐγὼ ἀνέειμι πῖ, μὴ
ἔτεμνες ἐκκαθαρθέτω. Καὶ ἐκείνον ὃ
τὸν καιρὸν αὐτῷ καλέσθητο Ἑκαλλιῆς μάρ-
τυρῶ βαβύλα καὶ τῶν Συναθησανίων αὐτῶ
μυσεκίων τὰ λείψανα. καὶ δὴ τῶν ὁ Ἰου-
δομαῆς, ὑπὸ τῆς ἐκείνης χεῖρος τῆς Σωή-
θους ψευδολογίας εἰργόμην. τὸ δὲ καὶ
ἰελιανὸς Σωείας ἐκ γὰρ τῶν παλαιῶν οὐσεβείας
ἐγνώκῃ τῶν μαρτύρων τῶν δυνάμιν. ἀλλο μὴν
ἐκείθεν ἐδὲν νεκρὸν μελέκομισε σῶμα. μόνον
ἢ τῶν νικηφόρων μαρτύρων τὰ λείψανα, τοῖς
ἔχεις ἐθιασώταις μελενεκίεν παρηγήσειεν.
οἱ ἴσμενως τὸ αἶμα καλαλαβόλλες, καὶ τῶν
ζώων τε δὲ καὶ τῶν λάρνακα, πανδημῶ
ταύτης ἠγεῖτο, χορδούλλες καὶ τῶν δαυιδικῶν
ἀδούλλες μελωδίαν, καὶ ἐκάστον κώλον ἐπι-
φθεγόμενοι αἰχμωθῆσαν πάντες οἱ πρὸς-
κινεῖτες τοῖς γλυπτοῖς. ἦσαν γὰρ δαίμων
ὑπελάμασαν, τὸ μάρτυρῶ τῶν μελέτε-
σιν.

A daturum. Nihil enim se dicturum esse,
templo minime repurgato. Erant enim
tunc temporis in eo loco depositæ, in-
victissimi martyris Babylæ, & ado-
lescentum, qui cum eo occisi fue-
rant, reliquiæ. Satisque apparebat,
falsum vatem martyris illius virtute, à
consueta oraculorum vanitate prohi-
beri. Quod cum ipse quoque Julianus
probe nosset: ex pristina enim religio-
ne quam professus fuerat, perspectam
habebat martyrum potentiam: aliud
quidem cadaver nullum inde transtu-
lit: solas vero invictissimorum marty-
rum reliquias, à Christianæ religionis
B cultoribus exportari iussit. Hi alacri a-
nimo ad lucum venientes, arcam car-
pento quod à bigis trahebatur, impolu-
erunt: eamque catervatim præceden-
tes, cum tripudio in urbem duxere,
Davidicos hymnos canentes, & singu-
lis versibus hanc clausulam addentes:
Confundantur omnes qui adorant scul-
ptilia. Martyris enim translationem,
devictionem esse dæmonis existima-
bant.

Κεφ. ια'

CAP. XI.

Περὶ θεοδώρου τοῦ ὁμοιωτοῦ.

De Theodoro Confessore.

Ἰουλιανὸς ὃ τὴν ἐπιπέθειν αὐτῶ προσήμο-
μῆν τῶν αἰχμῶν οὐκ ἐνεγκῶν, τῆς ὑπεραία
της χορείας ἐπείνης ἠγεμόνας Συλληθη-
ναι προσέταξε. Καλέσθη ὃ ὑπαρχῶ ἀντη-
κκαῦτα, καὶ τῶν οὐσεβείων δολοφόνων, πᾶ-
σαι τὸν τύραννον ἐπέροῦθη, δόξης ἐφιέμενοις
τοῖς χριστιανοῖς μὴ ὡσαύτως τὸ ποθεῖμενον.
ἰδῶν ὃ ὅμως τὸν βασιλεῖα ἐγκρατῆ ἡρώδης
ἔθυμῶ μὴ δυνάμενον, νέον πᾶν ζήλω θείῳ
κοσμέμενον βαδίζοντα καὶ τὴν ἀγορῶν ἀε-
πάσας, καὶ δημοσίᾳ τῶν ἐπι ξύλων κρε-
μάσας, ἰμάσι μὴν τὰ νῶτα καλέξανεν, οὐδὲ
ἢ δὲ ὠρεῖ τὰς πλῆθος καὶ τῶν ποιῶν διεπέ-
λεσεν, ἔωθεν δὲ ξάμενος, μέχρι ληγῆς ἡ-
μέρας. εἶτα αὐτῶ τὰ ἐκ σιδήρων δεσμῶν ἀφελ-
θεῖς, φυλαχθῆναι προσέταξε. ταῦτα ἔω-
θεν τὸν ἰελιανὸν διδάσας, καὶ ἔνεα τὴν καρ-
τερίαν ἀπαγείλας, ἐαυτῶν μὴ ἦσαν εἶναι, τῶν
δὲ χριστιανῶν δὲ κλάσαν ἐλεεῖν ἠγόμενα ἔτω
πᾶσι οἱ θεομισῆς, ταῦτα παθεῖν ἐτέρας οὐκ
είας. καὶ μένοι καὶ τὸν θεόδωρον ἐκέλευσε
τῆς ἐκείνης ἀφελθῆναι. τὸ γὰρ ἦν ὄνομα τῶ
νῶ ἐκείνῳ καὶ γυναικῶ τῆς ἀληθείας ἀγωνιστῆ.

JULIANUS vero ignominiam ex ea se
sibi illatam non ferens, postero die
duces illius pompæ comprehendi ju-
bet. Tunc Salustius qui per id tempus
Præfectus erat prætorii: quamvis simu-
lactorum cultui mancipatus, tyrannum
persuadere conatus est, ne Christianos,
qui martyrii gloriam ambibant, com-
potes voti sui redderet. Sed cum vide-
ret Imperatorem iram suam compri-
mere non posse, adolescentem quen-
dam Divino zelo præditum qui per so-
rum incedebat, corripit iussit. Cumq;
eum coram omni multitudine equuleo
imposuisset, tergum ejus loris lacerati,
D & latera unguis fodi præcepit. Atque
hoc à prima luce usque ad vespertam
facere perseveravit. Post hæc ferreis
vinculis constrictum custodiæ tradidit.
Postridie mane cum rem ad Julianum
retulisset, & adolescentis constanti-
am narrasset, ipsis quidem cladenti
atq; ignominiam, Christianis vero glo-
riam hæc asserre adjecit. His perti-
tus hostis ille Dei, alios similiter cru-
ciati vetuit. Quin etiam Theodo-
rum ex carcere dimitti iussit, hoc enim
nomine adolescens ille & strenuus
veritatis athleta vocabatur. Eun-
R iij

postea nonnulli interrogarunt, utrum doloris aliquid sensisset, dum tam acerba & crudelia tormenta pateretur. Quibus ille respondit, initio quidem se non nihil doloris perferensisse: postea vero apparuisse sibi quendam, qui molliac frigido linteo sudorem vultus affluduc absteteret, & bono animo esse juberet. Atque idcirco cum cessassent carnifices, non gavisum se esse dixit, sed potius doluisse. Eodem enim tempore abcessisse etiam illum, qui ipsi foliatum præbebat. Porro falsiloquus dæmon, martyr quidem gloriam auxit; suum vero patefecit mendacium. Etenim fulmen cælitus missum, univertum fanum combussit, ipsumque Apollinis Pythii simulacrum in pulverem minutissimum redegit. Erat enim ex ligno, sed auro exterius obductum. Quod cum Julianus Juliani Imperatoris Avunculus, qui tum Comes erat Orientis, noctu accepisset, contento cursu Daphnen perrexit, opitulari studens Deo, qui ab ipsis colebatur. Sed ubi vidit Deum suum in favillam redactum, ædituos tormentis subjecit, incendium illud à quopiam Christiano excitatum fuisse suspicans. At illi quamvis torquerentur, adduci tamē non potuerunt, ut falsum quidpiam dicerent. Ignem enim non subitus exortum esse, sed supernè cœpisse ajebant. Adventantes etiam è vicinis agris rustici testabantur, fulmen cælitus irruens à se conspectum esse.

CAP. XII.

De sacris vasibus vindicatis: & de annona adempta.

VERUM impii, quamvis hæc ita esse compertum haberent, nihilominus contra hujus universi moderatorem Deum insurrexerunt. Nam & sacra vasa in publicum ærarium inferri Tyrannus præcepit: & majoris Ecclesiæ quam Constantinus ædificaverat, foribus obferatis, aditum eis interclusit qui illic congregari solebant. Eam autem Ecclesiam obtinebant eo tempore Ariani. Porro unà cum Juliano Orientis Comite in Ecclesiam ingressi sunt, Felix Comes sacrarum largitionum, & Elpidius privatarum Principis opum ac possessionum curam gerens, quem Romani Comitem privatarum vocare solent. Ajunt autem Felicem & Elpidium, cum Christiani essent,

τὸν ἕρπυλον, εἰ τὸ δόννης ἐπήδ' ἐβότας πικρὰς ἐκείνας καὶ ὠμότατας ὑπομένοντας βασιάνες. ὁ δὲ φησι, τὴν μὲν δόχην ὀλίγην ἀλλ' ὀνόματι αἰδοῦναι. εἶτα ἐπιφανῆσαι πᾶσι δὲ τὴν μαλακίαν τῆς ψυχῆς ἕως ὅπου σιωπῆς ἐκματόμενον τὸν ἰδρωτὰ, καὶ παρεχόμενον θαρρῆν διατοίτε τοῖς τῶν δημίων παυσαμένων, εἰ ἢ ἡδὴ ἦναι, ἀλλὰ ἀναδῆναι ἐφ' σιωπῆσιν γὰρ ἐφ' ἡ τὸν τὴν ψυχῆς ἰσχυρὰν προσφέρουσα. ὁ δὲ ψευδομανὴς δαίμων, ἔμνημαρτυροῦ τὸ κλέψαι ἐπιβύσσει, τὸ δὲ οἰκείον γυμνωσε ψυδῶ. σκηπτός γὰρ ἐρανόθεν καταπεμφθεὶς, τὸν σικόν ἐπέπρησεν ἀπαίτια, καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ ἀγαλμα κόνιν λεπτοτάτην ἀπέφηνε. ξύλον γὰρ ἴδιον, ἐξ ὧθεν ἀλλ' ἠλκμύλον χρυσῶ. τῆτο ἰελιανός ὁ ἰελιανὲς θεῶν κλῶμα τῶν, τῆς εἰσῆς ἡ ὑπαρχῶ. ἴδιον, καὶ τὰ χῶ. ἐλαύνων τὴν δ' ἀφην καὶ ἐλαβεν, ἐπικερῆσαι σαρδάζων τῶ παρ' αὐτῶν προσκυνημένων θεῶ. ἰδὼν δὲ τὸν καλεῖμενον θεόν, κόνιν γεγνημένον, ἐδῶ νεωκόρος ἠκίετο, ὡς χερσὶ ἀνὰ πρὸς τὸν ἐμπρησμὸν γεγνηῶς τοπάζων. ὁ δὲ, καὶ ἀκίεζομενοι φανῆσαι ψευδῆς ἐκ τῆς ἐρανόθεν, τὸν γὰρ ἐμπρησμὸν ἐλεγον ἐκ κάτωθεν, ἀλλ' ἀνωθεν λαβῆν τὴν δόχην, καὶ τῶν πλησιωχῶρων ἡ ἀγροίκων τινὲς ἀφικόμενοι, ἐφασαι ἐρανόθεν ὅτι πρὸς ἡρα φερόμενον τεθεαῖται.

Κεφ. 16.

Περὶ τῶν ἐμμέσων τῶν ἱερῶν κερματίων, καὶ τῶν ἱερῶν ἀφαιρέσεως.

ΑΛΛὰ καὶ ταῦτα ἐτώσι γεγνηῶς μεμαθηκότες ὁ δὲ οὐσεβείας, καὶ ἔθεε τῶ ὄλων ὠπλίζοντες τὰ τε ἱερά σκδὴ τοῖς βασιλικαῖς ταμείοις ὁ τύραννος ὡς ἀδοθῆναι προσέταξε. ἔτ' μεγάλης ἐκκλησίας, ἡν κωνσταντίνος ἐδέματο, κατήλωσας τὰς θύρας, ἀέλατον τοῖς εἰς αὐτὴν ἀθροίζομένοις ἀπέφηνεν. ὁ δὲ τῆς δόξης συμμοεῖας ταύτην τνικαῦτα καλεῖχον. ἰελιανῶ δὲ γε τῶ εἰσῆς ὑπαρχῶ συνήσθησαν εἰς τὸν θεῖον νεῶν, φήλιξ μὴν ταμίας ὢν τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν ἐκπιδῶ ἡ τῶν ἰδῶν τῶ βασιλέως χρημάτων τε καὶ κλημάτων τὴν ἡγεμονίαν πεπεσυμένος, κόμηλα ἡ πριβάτων τῶ τοῖστον πρὸς σαγορδύνην εἰώθασιν ῥωμαῖοι, καὶ τὸν φήλικα ἡ καὶ τὸν ἐλπίδιον φασὶ χριστιανῶς.